

Teeltadvies: Aardappelen poten

Nu iedereen weer aan de slag gaat in de tuin, is het een goed moment een informatief artikel (uit de Biologica van 2008) er weer eens bij te halen. Het zet voor ons de belangrijkste tips voor het verbouwen van aardappelen op een rijtje. Doe er je voordeel mee! Veel plezier, Meta (W060)

Wat je moet weten over pootaardappelen

Vroege aardappelen verlangen een warme, humusrijke en goed bemeste grond.

In een kleine tuin kan men zich het best bepalen tot vroege aardappelen. Deze zouden echter in een zware, natte grond nog niet tot hun recht komen. Er moet van te voren fink wat stalmest en humus in verwerkt zijn, om hem voedzaam en los te maken en te houden. Daarvoor zijn ook herhaalde latere mestgiften vereist.

Wie zijn aardappelen vroeg wil oogsten, moet ze laten voorkiemen.

Daartoe legt men de aardappel in platte kistjes. In elk kistje komt een 2-3 cm hoge turflaag en daarop, dicht tegen elkaar, de aardappels. Deze worden zo geplaatst, dat de plek waar zich de meeste ogen bevinden, naar boven is gericht. De kiemen moeten kort en krachtig zijn, daarom worden de kistjes in een lichte, luchtige ruimte geplaatst. Waar een temperatuur van 12-15 graden Celsius heerst. Vooral niet in het donker, want dan worden de kiemen lang en schraal. Men moet hier eind februari mee beginnen, want voor het kiemen zijn ongeveer 6 weken nodig.

De voorgekiemde aardappelen mogen namelijk niet voor midden-april gelegd worden.

Aardappelen zijn erg gevoelig voor vorst. En zeker de reeds gevormde kiemen. Zij hebben voor de wortelvorming en de verdere uitgroei bovendien veel warmte nodig en die mogen wij in ons klimaat midden april niet verwachten. Veiliger is het dus nog de kiemende aardappelen nog een weekje langer in hun kistje te laten.

Voor het poten kiest men middelgrote, goed gevormde en gezonde aardappelen.

De eerste groei en de wortelvorming gaan op kosten van de in de knol aanwezige voedingsstoffen. Kleine knollen hebben een te geringe reserve om tot flinke wasdom te komen, op twee 6 m lange en 1.20 brede bedden heeft men 80 pootaardappelen nodig. Te grote knollen nemen voor het kiemen weer te veel plaats in, zodat middelgrote het bruikbaarst zijn. Welke soort men gebruiken wil, hangt af van de grond, die men ter beschikking heeft en van de eigen smaak. De afstand tussen de rijen moet bij vroege aardappelen 60 cm zijn, omdat er anders te weinig ruimte is voor het aanaarden.

Wie zijn poters dicht bij elkaar legt, mag niet op een overvloedige oogst rekenen. Daarom op een normaal bed maar twee rijen, zodat er ook aan de zijkanten 30 cm overblijft. Anders krijgt men wel veel loof, maar kleine knollen. Dat gebeurt ook, als men zijn aardappelen in de schaduw poot. Dus nooit in een boomgaard, zij moeten volop zon hebben.

In de rij komen de poters 30 cm van elkaar ongeveer 10 cm diep te liggen. Op 3 strekkende meters heeft men dus 10 poters nodig. Op een dubbel bed van die lengte dus 40. Vooral niet dieper dan 10 cm poten, want dan komen zij in een te koude bodemlaag en duurt het te lang voor zij het licht bereiken.

Zodra de eerste scheuten door de aarde heen breken, gaat men de omringende aarde los maken.

Dit is zeer belangrijk voor de jonge planten en mag onder geen beding worden nagelaten. In de eerste plaats wordt daardoor het gelijktijdige opkomen van onkruid verhinderd, maar tevens krijgen de aardappelen de voor hen zo noodzakelijke lucht.

Dreigt er nog een nachtvorst, dan moeten de jonge scheuten met wat aarde worden bedekt.

Zelfs de lichtste vorst kan al fataal zijn. De beste bescherming daartegen is een laagje aarde, tot de kiemen en eerste blaadjes niet meer zichtbaar zijn. Zolang het niet vriest nog even met aanaarden wachten.

Onder normale omstandigheden aardt men voor het eerst aan, wanneer de scheuten 8-10 cm boven de grond staan, en voor de tweede keer, als ze 15 tot 20 cm lang zijn.

De eerste keer wordt de aarde van beide kanten naar het midden geschoven tot er maar een paar centimeter van de scheuten meer uit steken. Bij de tweede keer wordt het walletje tot ongeveer 20 cm opgehoogd. Hierdoor blijft de warmte om de plant heen beter bewaard, terwijl toch de lucht niet wordt afgesloten. Zo bevordert men niet alleen de groei, maar ook de rijping der knollen.

Voor het aanaarden wordt er nog mest gegeven met een rijk stikstofgehalte.

Is dit strooimest, dan moeten we oppassen, dat daarvan niet iets op de jonge spruiten achterblijft. Ook bij gietmest moet dit worden vermeden. Na sproeien is dus wel van belang. Gierbemesting kan men op vroege aardappelen beter niet toepassen.

IJverig gieten bij warm en droog weer bevordert de groei belangrijk en loont bij vroege aardappelen zeker de moeite.

Zodra de aardappelplant zich duidelijk boven de grond vertoont, mag deze nooit meer geheel uitdrogen. Bij het gieten moeten echter niet de bladeren nat worden, want dan zou ongetwijfeld bladrot optreden. Het water moet dus uitsluitend aan de grond worden gegeven en deze moet goed doordrenkt zijn.

De oogst begint ongeveer 10-12 weken na het poten van de voorgekiemde knollen, als ze tenminste in die tijd goed gerijpt zijn.

De genoemde tijd is maar zeer bij benadering, want de werkelijke oogsttijd hangt van zeer veel omstandigheden af. Als het weer erg gunstig is geweest, zijn 9 weken soms wel voldoende. Maar bij te zware grond en te koud weer kan het wel veel later worden.

Na het oogsten wordt het overgebleven aardappelloof afgevoerd van de tuin in huisvuilzakken om alle daaraan klevende ziekteverwekkers van de tuin te halen.

De gevaarlijkste daarvan bij de aardappels is de Phytophthora, een zwamziekte waardoor in natte zomers ook tomaten worden aangetast. De ziekteverschijnselen vallen aan de aardappelplanten niet direct op, maar openbaren zich mettertijd als vlekken aan de bladranden en tussen de nerven. Op den duur worden ook de knollen aangetast, tenzij men de aangetaste planten tijdig heeft verwijderd.

Tomaten en aardappelen vooral niet in elkaar nabijheid plaatsen. De sporen van de ziekte waaien bij warm en vochtig weer gemakkelijk over van de ene op de andere plant.

(Bron: Biologica 2008-2 en 2008-4, Asef Farman)